

Na osnovu člana 161. stav 1. tačka 2. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/09), federalni ministar energije, rudarstva i industrije donosi

PRAVILNIK O TEHNIČKIM NORMATIVIMA ZA UREĐAJE ZA AUTOMATSKO ZATVARANJE VRATA I KLAPNI OTPORNIH PREMA VATRI

(„Službene novine Federacije BiH“, br. 50/11)

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom se propisuju tehnički normativi za primjenu, projektovanje, ugradnju, ispitivanje i periodičnu kontrolu uređaja za automatsko zatvaranje vrata i klapni otpornih prema vatri, koji u slučaju pojave dima i vatre sprečavaju prodor dima i plamena u susjednu prostoriju, kao i uređaja koji se uključuju ili isključuju promjenom nekih požarnih veličina.

Član 2.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- 1) uređaji za automatsko zatvaranje vrata i klapni su uređaji koji vrata i klapne, otporne prema vatri, drže otvorene ili zatvorene i pri promjeni neke od požarnih veličina automatski ih zatvaraju ili otvaraju,
- 2) požarne veličine su veličine koje se u okolini mjesta nastajanja požara mogu mijenjati i čiju promjenu je moguće izmjeriti posebnim uređajima (temperatura, promjena koncentracije aerosola u vazduhu, veličina toplotnog zračenja i dr.),
- 3) granična vrijednost požarne veličine je mjerna vrijednost uslijed čijeg prekoračenja nastaje uključivanje uređaja za automatsko zatvaranje vrata i klapni.

II. TEHNIČKI NORMATIVI ZA PRIMJENU, PROJEKTOVANJE I UGRADNJU

Član 3.

Uređaji za automatsko zatvaranje ugrađuju se na svim vratima i klapnama otpornim prema vatri i nepropusnim za dim.

Član 4.

Pomoću uređaja za automatsko zatvaranje, vrata i klapne mogu se držati otvorenim onoliko dugo koliko je potrebno radi brze evakuacije, a što se određuje općim aktom pravnog lica, državnog organa i druge institucije, a u skladu sa vrstom djelatnosti koju obavljaju i procesom rada. U svim ostalim slučajevima vrata i klapne moraju se držati zatvorena.

Član 5.

Prostor potreban za zatvaranje vrata i klapni koji su opremljeni uređajima za automatsko zatvaranje mora biti stalno slobodan.

Prostor iz stava 1. ovog člana mora biti na podu vidno obilježen i čist, bez otpadaka koji bi mogli sprečavati zatvaranje vrata i klapni.

Član 6.

U prostorijama u kojima može doći do eksplozije, prskanja ili drugih vidova brzog sagorijevanja, uređaji za automatsko zatvaranje vrata i klapni mogu se primijeniti samo ako su osigurani od mehaničkog oštećenja uslijed ovih pojava.

Član 7.

Ako su vrata ili klapne postavljene na putevima za evakuaciju, za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata i klapni moraju se upotrijebiti dimni detektori.

Član 8.

Detektori automatskih uređaja za identifikaciju požarnih veličina moraju se postaviti na mjesta na kojima se pri požaru najprije pojavljuju određene karakteristične požarne veličine.

Član 9.

Detektori za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata i klapni postavljaju se na zid u kome se nalazi zaštićen otvor, i to sa obje strane tog otvora postavlja se najmanje po jedan detektor bočno udaljen od otvora najviše pedeset centimetara, ili iznad gornje ivice otvora udaljen najviše dva metra ili neposredno ispod zaštićenog otvora.

Član 10.

Jednim detektorom, odnosno parom detektora kontroliše se otvor širine najviše dva metra i dvadeset centimetara.

Ako se prostorije sa obje strane zaštićenog otvora štite automatskim uređajem za gašenje požara, uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni priključuju se neposredno na uređaj za gašenje, tako da pri aktiviranju uređaja za gašenje dolazi i do aktiviranja uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni.

Član 11.

Uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni upotrebljavaju se samo ako su opremljeni automatskim uređajima za isključivanje ili uključivanje.

Uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni moraju biti izvedeni tako da se mogu isključiti i ručno. Dio uređaja koji služi za podešavanje za ručno otvaranje mora se nalaziti neposredno u blizini uređaja za zatvaranje i mora biti vidljiv i jednostavan za upotrebu.

Član 12.

Automatski uređaj za identifikaciju požarnih veličina mora biti postavljen tako da bude zaštićen od korozije, potresa, zamašćivanja i mehaničkih oštećenja.

Član 13.

Za automatsko zatvaranje vrata ili klapni mogu se primijeniti samo uređaji koji funkcionišu najmanje godinu dana bez regulisanja.

Član 14.

Sredstva koja se koriste za prečišćavanje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni moraju biti takva da se njihovim postavljanjem ne promijene tehnička svojstva vrata ili klapni.

Ako je uključen uređaj za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni, uređaj za automatsko zatvaranje vrata ili klapni mora da oslobodi utvrđena vrata ili klapnu.

Cjelokupno postrojenje mora biti izvedeno tako da je u potpunosti zaštićeno od bilo kakvog oštećenja.

Član 15.

Za uređaje za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni i uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni moraju se obezbijediti najmanje dva nezavisna izvora snabdijevanja električnom strujom, pri čemu se sa nestankom napona u prvom, drugi izvor napajanja automatski uključuje.

Uređaji iz stava 1. ovog člana moraju biti izvedeni tako da sigurno rade i pri vibracijama napona od 10%.

Član 16.

Ako se uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni uključuje ili isključuje pomoću temperaturnih detektora, granične vrijednosti parametara tih detektora moraju biti podešene tako da vatra ne zahvati uređaj za automatsko zatvaranje prije nego što taj uređaj zatvori vrata ili klapnu.

Temperaturni detektor mora aktivirati uređaj za automatsko zatvaranje vrata ili klapni najkasnije onda kad temperatura vazduha u neposrednoj blizini otvora koji se zaštićuje dostigne vrijednost 75^o C.

Član 17.

Ako se uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni aktiviraju pomoću dimnih detektora, granične vrijednosti detektora sadržaja dima u vazduhu moraju biti podešene tako da zadimljavanje zaštićene prostorije ne ometa normalno kretanje ljudi. Automatski detektori dima moraju reagovati najkasnije onda kad na ulaznom otvoru gustina dima dostigne vrijednost pri kojoj slabljenje svjetlosti iznosi najviše 11% na jedan metar mjerene dužine svjetlosti.

Član 18.

Ako se za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni koriste druge vrste detektora, granične vrijednosti njihovih parametara moraju se podesiti tako da se sa sigurnošću spriječi prodor dima i vatre u zaštićene prostorije. Detektori sa regulisanim graničnim vrijednostima moraju se zaštititi tako da ih ne mogu dohvatiti neovlaštena lica.

III. ISPITIVANJE I PERIODIČNA KONTROLA UREĐAJA

Član 19.

Ispitivanje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni i uređaja za njihovo aktiviranje sastoji se od:

- 1) ispitivanje sposobnosti,
- 2) prijemne kontrole,
- 3) periodične kontrole.

Član 20.

Ispitivanjem sposobnosti uređaja za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni i uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni utvrđuje se usaglašenost mjera i konstrukcionih pojedinosti sa konstrukcionim crtežima, provjerava se da li je električna instalacija predviđena za priključenje u skladu sa instalacionim rješenjima prema tehničkoj dokumentaciji i kontroliše funkcionisanje tih uređaja.

Član 21.

Detektori za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni moraju se ispitati u pogledu:

- 1) rada u uslovima vazdušnih strujanja,
- 2) vlažne atmosfere,
- 3) vibracija i udara,
- 4) temperature okoline,
- 5) korozije.

Član 22.

Ugrađen uređaj za automatsko zatvaranje vrata ili klapni ispituje se tako što se podvrgne otvaranju i zatvaranju u hiljadu ponovljenih ciklusa, pri čemu ni jedanput ne smije otkazati. Pri ispitivanju se mora mjeriti i sila kojom uređaj djeluje na vrata ili klapnu koja ne smije biti manja od stotinu kilonjutna.

Član 23.

Na uređajima sa prionljivim magnetima mora se provjeravati sila pritiska, odnosno da li je po isključenju napajanja strujom kod takvih magneta nastala remanencija (zadržavanje magnetizma i poslije prekida struje) koja može spriječiti funkcionisanje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni.

Član 24.

Prijemnom kontrolom uređaja za aktiviranje uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni i uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni provjerava se, preko detektora, rad cjelokupnog uređaja prema tehničkom uputstvu proizvođača.

Član 25.

Cjelokupan uređaj za aktiviranje i automatsko zatvaranje vrata ili klapni mora se u upotrebi kontrolisati najmanje jedanput u dva mjeseca.

Član 26.

Proizvođač uređaja za automatsko zatvaranje vrata ili klapni i uređaja za aktiviranje dužan je da navede raspon temperature okoline u kojoj postrojenje može bezbjedno da radi.

Član 27.

Uređaji za automatsko zatvaranje vrata ili klapni prije stavljanja u promet moraju biti usklađeni sa zahtjevima važećih propisa i standarda, što se dokazuje certifikatom o usklađenosti.

Ocjenjivanje usklađenosti može obavljati organ za ocjenjivanje usklađenosti kojeg ovlasti nadležno ministarstvo u skladu sa Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanje usklađenosti ("Službeni glasnik BiH", broj 45/04).

Član 28.

Ispitivanje i periodičnu kontrolu uređaja mogu obavljati pravna lica koja su registrovana za obavljanje te djelatnosti i koja imaju ovlaštenje od nadležnog kantonalnog Ministarstva unutrašnjih poslova.

Član 29.

Prvo ispitivanje mogu obavljati pravna lica koja imaju ovlaštenje od nadležnog kantonalnog Ministarstva unutrašnjih poslova, a koja nisu proizvela ili ugradila uređaje ili njihove elemente, odnosno nisu vlasnici niti korisnici tih uređaja.

Periodično ispitivanje uređaja smiju obavljati samo pravna lica koja imaju ovlaštenje od nadležnog kantonalnog Ministarstva unutrašnjih poslova.

Član 30.

Pravno lice koje traži ovlaštenje za obavljanje ispitivanja i kontrole uređaja za automatsko zatvaranje vrata i klapni otpornih prema vatri, mora u stalnom radnom odnosu imati najmanje:

- jednog radnika elektrotehničke struke, VII/1 stepen obrazovanja,
- jednog radnika mašinske struke VII/1 stepen obrazovanja,
- jednog radnika hemijske struke VII/1 stepen obrazovanja,
- jednog radnika zaštite na radu ili zaštite od požara VII/1 stepen obrazovanja.

Član 31.

Radnici ovlaštenih pravnih lica, koje obavljaju ispitivanje i kontrolu uređaja za automatsko zatvaranje vrata i klapni otpornih prema vatri, moraju imati položen stručni ispit u struci i stručni ispit za obavljanje poslova ispitivanja instalacija za dojavu i gašenje požara.

Član 32.

Pravno lice koje je obavilo ispitivanje i kontrolu uređaja, te vlasnik odnosno korisnik uređaja, dužni su pohraniti i čuvati zapisnike o izvršenom ispitivanju i kontroli najmanje pet godina po njihovom izdavanju.

Vlasnik, odnosno korisnik uređaja, dužan je trajno pohraniti i čuvati zapisnik o prvom ispitivanju.

IV. NADZOR

Član 33.

Upravni nadzor nad provođenjem ovog Pravilnika obavlja Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije.

V. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 34.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".